

Pripravili ste svojho chl�áča

■ Mgr. RADOVAN ČIČVARA

Kliešte patria medzi najagresívnejšie vonkajšie parazity psov v jarných až jesenných mesiacoch roku. Tieto parazity majú vplyv na zdravie ako človeka, tak aj zvieratá, pretože prenášajú rôzne nebezpečné ochorenia. Zaslúžia si preto zvýšenú pozornosť zo strany majiteľov i veterinárov.

Kliešť je parazit vyskytujúci sa na všetkých kontinentoch. Psy v Európe môžu byť napadnuté až jeho jedenásťmi rôznymi druhmi. Biológia, ekológia, výskyt a úloha prenášača ochorenia sa výrazne líši. Všetky druhy parazitujúce v Európe patria medzi trojhospiteľské. Znamená to, že rôzne vývojové štádiá tohto parazita (larva, nymfa a dospelý jedinec) sajú krv u rôznych živočíchov. Tým sa zvyšuje pravdepodobnosť prenosu ochorenia z rezervoárového cicavca (hlodavec) na psa alebo človeka. Pes a človek bývajú najčastejšie napádaní dospelými jedincami. Ochorenia prenášané kliešťami sú spôsobené baktériami, prvokmi, vírusmi, a prípadne toxínmi.

Nesmieme podceňovať

U nás sa najčastejšie vyskytuje kliešť obyčajný (*Ixodes ricinus*), ktorý predstavuje až 90 % populácie kliešťov Slovenska. Na našom území sa ďalej vyskytujú tiež zástupcovia rodov *Dermacentor* (pijak lužný, pijak stepný) a *Haemaphysalis* (kliešť lužný). „Na vyhľadávanie hostiteľa - psa, človeka a pod., využívajú kliešte zložité zmyslové ústrojenstvo (tzv. Hallerov orgán), ktoré sa nachádza na predných končatinách. Otrasy pri chôdzi, vyžarovanie tepla a vydychovanie oxidu uhličitého sú významným lákadlom pre hladné kliešte. Keď

sa kliešť dostane na hostiteľa, vyhľadá si pre seba to najprijemnejšie "stanovisko,,. Miesta, ktorým dáva prednosť, sú pokryté tenkou kožou, ako sú hlava, uši, krk, brucho a medzi-nožie. V mieste prichytenia vzniká lokálna zápalistá reakcia, pokožka sa zdurí a zatvrdne. Pri škrabaní sa zvieratá alebo neodbornom vyťahovaní kliešťa sa môže jeho telo odtrhnúť od hlavičky, ktorá ostane v koži. Takto môže dôjsť k druhotnej infekcii baktériami z prostredia a ďalším zápalovým až hnisavým procesom.“ Hovorí Doc. MVDr. Alica Kočišová, PhD. Následky môžu byť pre zvieratá krajne nebezpečné. Končiť môžu smrteľným ochorením.

Lymská borelióza

Lymská borelióza je najčastejšie a najdôležitejšie ochorenie prenášané kliešťom v našich podmienkach. Kliešť rodu *Ixodes*, ktorý ochorenie prenáša, cudzopasí ako na človeku, tak aj na psoch. Pôvodcom ochorenia je baktéria *Borella burgdorferi*, ktorou je infikovaných 10-20% kliešťov v Európe. Psy sú často napadnuté veľkým množstvom parazitov, preto je riziko infekcie Boréliami pomerne vysoké. Borélia ovplyvňuje imunitný systém tak, že spôsobuje chronické zápaly v rôznych orgánoch, ktoré vedú k ich trvalému poškodeniu. Príznaky tohto ochorenia sú nešpecifické:

zhoršenie celkového zdravotného stavu, vysoké horúčky, zápaly kĺbov (opuchliny, krívanie, odmietanie pohybu), zväčšenie uzlín, zhoršenie funkcií obličiek alebo v neskorších štádiách neurologické príznaky. Kvôli nešpecifickým príznakom je stanovenie diagnózy obtiažne a často oneskorené. K terapii sa používajú dlhodobé antibiotiká, ale terapia je úspešná iba vtedy, pokiaľ prebieha na začiatku ochorenia. Ochorenie je po prechode do chronického stavu neyliečiteľné. Postihnuté psy odmietajú chodiť, majú neurologické príznaky, alebo im zlyhávajú obličky.

Ehrlichioza

Ehrlichioza je spôsobená baktériami patriacimi do skupiny Rickettsií. Rickettsie sú významným patogénom v humánnej aj veterinárnej medicíne. Prenášané sú kliešťami rodu *Rhipicephalus* a *Dermacentor*. Príčinou psey ehrlichiozy je baktéria *Ehrlichia canis*, ktorá napadá bunky imunitného systému. Príznaky tohto ochorenia sú taktiež nešpecifické, čo zapríčiňuje oneskorenú diagnózu: záchvaty horúčky, zväčšenie uzlín a sleziny, dýchacie ťažkosti, krvácanie, anémiu a časté bakteriálne infekcie. Podobne ako v prípade boreliózy je priebeh ochorenia chronický so zhoršujúcou

dôsledok napadnutia kliešťami

Ča na jar?

sa tendenciou. Terapia je možná, ale väčšinou kvôli oneskorenej diagnóze neefektívna. Choré psy chudnú a trpia častými infekciami kože a dýchacieho aparátu, čo často prinúti majiteľa k eutanázii zvierata.

Babezióza

Psia babezióza spôsobená prvokom *Babesia canis* je pravdepodobne najznámejším ochorením prenosným z kliešťov na psa v južných krajinách. Táto choroba sa vyskytuje v stredomorskej oblasti, čo súvisí s výskytom vektora kliešťov *Rhipicephalus sanguineus* a *Dermacentor reticulatus*. Infikované kliešte sa môžu so svojím hosťiteľom dostať aj na Slovensko. Nálezy boli potvrdené aj v Nemecku a Poľsku. Babézie sa množia v krvi zvierat, kde napadajú červené krvinky. Po namnožení dochádza k infekcii a poškodeniu ďalších krviniek. Príznaky tohto ochorenia sú horúčka, apatia, anémia, žltacka a krv v moči. Akútne prípady končia často smrťou. Terapia je možná, ale náročná.

Účinná prevencia

Prevencia pred napadnutím kliešťami je najjednoduchšou a najefektívnejšou metódou,

dôsledok napadnutia kliešťami

ako zabrániť vzniku vyššie popísaných chorôb. Na našom trhu existuje široká ponuka antiparazitárnych prípravkov. Z aplikačných foriem sa najviac osvedčil, napríklad, antiparazitárny obojok Kiltix účinný do 24 hodín od nasadenia a pôsobiaci 5 - 7 mesiacov. Obsahuje látku flumethrin spôsobujúcu navyše neplodnosť samičiek kliešťov, takže znižuje zamorenie prostredia. Spomedzi kontaktných prípravkov je využívaný Advantix. Dôležitou charakteristikou antiparazitík z pre-

ventívneho hľadiska je repelentný účinok. Preparát väčšinu kliešťov odpudí ešte pred napadnutím alebo pri kontakte s ošetrovanou srstou. Kliešte a s nimi spôsobené ochorenia predstavujú vážne zdravotné riziko pre všetky psy. Vďaka moderným antiparazitárnym prípravkom je však tento problém možné riešiť.

Článok vznikol v spolupráci so spoločnosťou Bayer

INSECT? FICTION!

Chrání pred kliešťami až **7** mesiacov.

Bayer s.r.o.
Lihovarská 609/3, 190 21 Praha 9
tel.: +421 935 925 639
e-mail: sada.ra.tlincikova@bayer.sk
www.bayer-veterina.sk

Kúpte u veterinárneho lekára
alebo v špecializovaných predajniach.

